

Opis przedmiotu i plan pracy WDŹWR dla klas I-III

**Program realizowany w Gimnazjum im. Polskich Olimpijczyków w Lewinie Brzeskim
od roku szkolnego 2015/2016**

**Lekcje wychowania do życia w rodzinie będą realizowane w oparciu
o program T. Król „Wędrując ku dorosłości” Wychowanie do życia w rodzinie**

Program został zmieniony i dostosowany do nowej edycji podręcznika Wędrując ku dorosłości. Wychowanie do życia w rodzinie dla uczniów klas I–III gimnazjum, pod red. T. Król, (Nr ewidencyjny w wykazie 205/2011/z1/2015), spełniającego warunki określone w art. 22a ustawy o systemie oświaty.

Podstawa programowa

„Wychowanie do życia w rodzinie” w podstawie programowej z dnia 27 sierpnia 2012 roku (Dz. U. z dn. 30.08.2012, poz. 977) rozszerzono o niektóre zagadnienia (np. rodzina niepełna, prostytutka nieletnich) oraz doprecyzowano cele kształcenia – wymagania ogólne. Opracowane w 1999 roku hasła programowe pozostały prawie niezmienione; są dostosowane do możliwości percepcyjnych uczniów, jak również wrażliwości odpowiadającej danemu etapowi ich rozwoju. Informacje natury biologicznej są zintegrowane z wiedzą psychologiczną i obudowane aksjologią. Tak więc rodzice nadal akceptują cele i treści nauczania zajęć „wychowanie do życia w rodzinie”.

Ministerstwo Edukacji uwzględnia prawa rodziców jako pierwszych wychowawców, pozostawiając im możliwość odmowy uczestnictwa ich dziecka w „wychowaniu do życia w rodzinie”. W szkolnym planie nauczania tego przedmiotu został umieszczony zapis: Uczniowie uczęszczają, jeśli rodzice nie wyrazili sprzeciwu.

Treści programowe obowiązujące od roku szkolnego 2012/2013 III etap edukacyjny (klasy I–III gimnazjum)

Cele kształcenia – wymagania ogólne:

- I. Okazywanie szacunku innym ludziom, docenianie ich wysiłku i pracy, przyjęcie postawy szacunku wobec siebie; wnoszenie pozytywnego wkładu w życie swojej rodziny.
- II. Przyjęcie integralnej wizji osoby; wybór i urzeczywistnianie wartości służących osobowemu rozwojowi; kierowanie własnym rozwojem, podejmowanie wysiłku samowychowawczego zgodnie z uznawanymi normami i wartościami; poznawanie, analizowanie i wyrażanie uczuć; rozwiązywanie problemów i pokonywanie trudności okresu dorastania.
- III. Znajomość organizmu ludzkiego i zachodzących w nim zmian oraz akceptacja własnej płciowości; przyjęcie integralnej wizji ludzkiej seksualności; umiejętność obrony własnej intymności i nietykalności seksualnej oraz szacunek dla ciała innej osoby.
- IV. Korzystanie ze środków przekazu w sposób selektywny, umożliwiający obronę przed ich destrukcyjnym oddziaływaniem.

V. Umiejętność korzystania z systemu poradnictwa dla dzieci i młodzieży.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

1. Rozwój człowieka: faza prenatalna, narodziny, faza niemowlęca, wczesnodziecięca, dojrzewania, młodości, wieku średniego, wieku późnego. Życie jako fundamentalna wartość.
2. Budowa prawidłowych relacji z rodzicami. Konflikt pokoleń; przyczyny i sposoby rozwiązywania konfliktów. Odpowiedzialność wszystkich za atmosferę panującą w rodzinie. Rodzina niepełna.
3. Rola autorytetów w życiu człowieka.
4. Relacje międzyosobowe i ich znaczenie. Przyjaźń, zakochanie, miłość; pierwsze fascynacje, miłość platoniczna, miłość młodzieńcza, miłość dojrzała.
5. Zachowania asertywne.
6. Podstawowe informacje o rozwoju seksualnym człowieka: tożsamość płciowa: kobiecość i męskość.
7. Dojrzewanie. Rozumienie i akceptacja kryteriów dojrzałości biologicznej, psychicznej i społecznej.
8. Problemy i trudności okresu dojrzewania (napięcia seksualne, masturbacja), sposoby radzenia sobie z nimi, pomoc w rozeznaniu sytuacji wymagających porady lekarza lub innych specjalistów.
9. Różnice w rozwoju psychoseksualnym dziewcząt i chłopców; postawy i wzajemne oczekiwania.
10. Zagrożenia okresu dojrzewania: presja seksualna, uzależnienia, pornografia, prostytutka nieletnich.
11. Główne funkcje płciowości: wyrażanie miłości, budowanie więzi i rodzicielstwo.
12. Inicjacja seksualna; związek pomiędzy aktywnością seksualną a miłością i odpowiedzialnością; dysfunkcje związane z przedmiotowym traktowaniem człowieka w dziedzinie seksualnej. Ryzyko związane z wczesną inicjacją.
13. Kształtowanie i akceptacja tożsamości płciowej. Możliwości pomocy w pokonywaniu trudności związanych z tożsamością płciową.
14. Płodność wspólną sprawą kobiety i mężczyzny.
15. Planowanie rodziny. Metody rozpoznawania płodności. Antykoncepcja – aspekt zdrowotny, psychologiczny i etyczny.
16. Infekcje przenoszone drogą płciową. AIDS: drogi przenoszenia zakażenia, profilaktyka, aspekt społeczny.
17. Wartości związane z seksualnością człowieka: męskość, kobiecość, miłość, małżeństwo, rodzicielstwo. Znaczenie odpowiedzialności w przeżywaniu własnej płciowości oraz budowaniu trwałych i szczęśliwych więzi.
18. Wpływ sposobu spędzania wolnego czasu w tym korzystania ze środków masowego przekazu) na człowieka.

Liczba godzin i podział na grupy

W założeniu autorów programu wychowanie prorodzinne jest procesem i nie może ograniczyć się tylko do informacji biologiczno-medycznych.

Integralne ujęcie ludzkiej seksualności wymaga, aby wiele problemów nie tylko naświetlić, ale też dać uczniom czas na przemyślenie, dyskusję i przeżycie emocjonalne. W planowaniu zajęć należy również uwzględnić różne tempo rozwoju psychoseksualnego dziewcząt i chłopców, co wymaga prowadzenia niektórych zajęć z podziałem na grupy według płci. Podział ten jest umotywowany nie tylko częściowo „krępującymi” tematami, które dotyczą stosunkowo niewielkiej liczby zajęć lecz także i tym, że w okresie dojrzewania świat emocjonalny dziewcząt i chłopców, ich zainteresowania, potrzeby psychiczne itp. są tak bardzo różne, że w grupach jednopłciowych praca wychowawcza może być spokojniejsza i bardziej twórcza.

Dlatego proponuje się w I, II i III klasie gimnazjum dla nauczyciela 19 godz. rocznie (np. zajęcia w jednym semestrze w każdej klasie objętej programem), dla uczniów po 14 godzin: 9 spotkań wspólnych i 5 z podziałem na grupy.

Taki przydział godzin znajduje odzwierciedlenie w proponowanym programie – po 14 jednostek tematycznych dla każdej klasy, w tym 5 z podziałem na grupy dziewcząt i chłopców.

Zakres programu nauczania w klasie 1 gimnazjum

1. Lekcje „wychowania do życia w rodzinie” (WDŻ) i moje potrzeby;
2. Historia rozwoju człowieka;
3. Dojrzały człowiek – to znaczy... ;
4. Emocje i uczucia – czy są potrzebne? ;
5. Jak skutecznie się porozumiewać i rozwiązywać konflikty?;
6. Rodzina niepełna. Poradnictwo młodzieżowe i rodzinne;
7. Co się ze mną dzieje? – czyli o dojrzewaniu (**dla grupy dziewcząt**);
8. 8. Co się ze mną dzieje? – czyli o dojrzewaniu (**dla grupy chłopców**);
9. Z tym sobie poradzę (**dla grupy dziewcząt**);
10. Z tym sobie poradzę (**dla grupy chłopców**) ;
11. Rozwój psychoseksualny człowieka (**dla grupy dziewcząt**) ;
12. Rozwój psychoseksualny człowieka (**dla grupy chłopców**) ;
13. 13. Pierwsza miłość;
14. Presja seksualna. Nie daj się! (**dla grupy dziewcząt**);
15. NIE dla presji seksualnej (**dla grupy chłopców**) ;
16. Przedwczesna inicjacja seksualna (**dla grupy dziewcząt**) ;
17. Przedwczesna inicjacja seksualna (**dla grupy chłopców**) ;
18. O kulturze wolnego czasu: Internet, prasa młodzieżowa, TV, reklama ;
19. Koleżeństwo, ale jakie? Uzależnienia i asertywność. Cyberprzemoc;

Klasa II

1. WDŹ w drugiej klasie. O potrzebie godności i szacunku człowieka;
2. Przyjaźń – szkołą miłości ;
3. Miłość to znaczy...;
4. Spotkania i rozstania ;
5. Seksualność człowieka. Homoseksualizm; (**dla grupy dziewcząt**);
6. Seksualność człowieka. Homoseksualizm (**dla grupy chłopców**);
7. Główne funkcje płciowości;
8. Miłość i szacunek; kolejność więzi (**dla grupy dziewcząt**);
- 9.** Miłość i szacunek; kolejność więzi (**dla grupy chłopców**);
10. Czekać – nie czekać? (**dla grupy dziewcząt**);
11. Czekać – nie czekać? (**dla grupy chłopców**);
12. Uwaga! AIDS;
13. Choroby przenoszone drogą płciową;
- 14.** Płodność kobiety i mężczyzny – co warto wiedzieć? (**dla grupy dziewcząt**);
15. Płodność kobiety i mężczyzny – co warto wiedzieć? (**dla grupy chłopców**);
16. Antykoncepcja i środki wczesnoporonne (**dla grupy dziewcząt**);
17. Antykoncepcja i środki wczesnoporonne (**dla grupy chłopców**);
18. Ekologia i planowanie rodziny;
19. Rola autorytetów w życiu człowieka.

Klasa III

1. WDŹ w klasie trzeciej. Znam i akceptuję siebie;
2. Miłość i jej rodzaje;
3. Wartości związane z płciowością człowieka: budowanie więzi, małżeństwo i rodzicielstwo;
4. Jak rozpoznać płodność i niepłodność w cyklu kobiety? **(dla grupy dziewcząt)**;
5. Jak rozpoznać płodność i niepłodność w cyklu kobiety? **(dla grupy chłopców)**;
6. Korzyści z obserwacji cyklu. Testery i aparaty w MNPR **(dla grupy dziewcząt)**;
7. Korzyści z obserwacji cyklu. Testery i aparaty w MNPR **(dla grupy chłopców)**;
8. Kiedy zaczyna się życie człowieka?;
9. W oczekiwaniu na dziecko;
10. Być matką **(dla grupy dziewcząt)**;
11. Być ojcem **(dla grupy chłopców)**;
12. Ciąża nastolatków. Gdzie szukać pomocy?;
13. Aborcja;
14. Życie jako fundamentalna wartość;
15. Pornografia a kobieta **(dla grupy dziewcząt)**;
16. Pornografia **(dla grupy chłopców)**;
17. Prostyucja nieletnich **(dla grupy dziewcząt)**;
18. Prostyucja nieletnich **(dla grupy chłopców)**;
19. A jednak rodzina. Podsumowanie zajęć w gimnazjum.